

lide. — Svad angaar Bankspørgsmaalet, slutter jeg mig ganske til den ærede Ministers Erklæring om, at det ikke var nogen Ulykke, om vi ikke fik flere Banker, jeg tror endogsaa, at det var en Lykke, om vi bleve af med nogle af dem, vi have. Dette er ikke nogen ny Udtalelse af mig, jeg har bekiendt mig til den allerede i flere Aar, jeg har endogsaa holdt offentlige Møder om denne Sag. Den Gang blev det, jeg sagde, udbalunet gjen- nem Øvrepressen som noget bondevenligt Vaas, men nu har jeg den Tilfredsstillelse at finde Understøttelse fra forskjellige Sider. Naar man har fulgt Bankernes Udvikling her i Landet, saa vil man vide, at de jo egentlig først begyndte i 1857, efterat Privatbanken og Vikuben vare stiftede. Vikuben siger, at den aldrig egentlig har ved- kjendt sig at være en Bank, men man har aldrig faaet at vide, hvad det er for en Indretning. Svov uklar man var for 20 Aar siden, det fik man at se deraf, at de Mænd, som man dengang kaldte for de første økonomiske Autoriteter, — jeg tror endogsaa, at Indenrigsminister Unsgaard var med til at stifte denne Indretning — ikke klarede dette Spørgsmaal, og man har ikke endnu kunnet faae at vide, om det er en Bank, en Sparekasse, en Alderdomsforsørgelseskasse, en Livs- forsikrings-Anstalt eller en Sammenblanding af alle disse Niemed. Fra 1857 begyndte de altsaa. Der er i Lovsamlingen en Lov, som oplyser, hvorledes det snart blev Mode, at Sparekasserne lod sig omdøbe til Banker; det var jo noget mere forment og moderne at hedde Bank end at hedde Kasse; denne Lov er Loven af 11te Februar 1863 om Stempelbegunstigelse. Enhver, der vil efterse denne Lov, finder der et Anhang, hvori de Spare- kasser og Banker nævnes, som skulle have Stem- pelbegunstigelse; og deri ser man — det var altsaa 1863, 6 Aar efter at Privatbanken i Kjø- benhavn var stiftet — at Sparekasserne begyndte at omdøbe sig til Banker; naar der efter den Tid skulde oprettes en Sparekasse, som skulde have et fint Udseende, saa skulde den hedde Spare- bank. Dette at være Sparekasse — det duede ikke mere, og saa lavede man ogsaa forskjellige Ting som Tilhør til Banker ved disse Sparekasser f. Ex. Aktier og Spekulationer i in- dustrielle Foretagender, og man tog ogsaa et Parti Vexler — om de vare gode, brød man sig ikke om; man sørgede blot for at faae nogle gode Endos- senter paa Vexlene; om saa Udstederne vare daarlige, gjorde ikke saa meget. — Det gjorde man i Sparekasserne; men det er det, som gjør, at jeg siger, at Bankvirksomheden har fladet og ødelagt Sparekasser for en Del, ikke ganske, men for en stor Del derved nemlig, som et æret Medlem fra Veile Amt (Buch) sagde igaar, at Bankerne have taget en Mængde Indskud ud af Sparekasserne eller forhindret dem fra at komme deri. Denne Konkurrence har bragt det dertil, at Sparekas- serne have meget færre Midler til deres Raadig-

hed end tidligere, og at de derfor ikke ere istaud til at fyldestgøre Kravet til Prioritetslaan, saale- des som forhen. Det er Giendomsbesidderne baade i Byerne og paa Landet, som det gaar ud over; thi de komme til at søge til Kredittforeningerne for at faae deres nødvendige Laan, hvilket, som bekiendt, er meget dyrere end at tage Laan hos Sparekasserne. Det er meget let at give et Exem- pel paa, hvorledes Bankerne have Penge fra Sparekasserne: Jeg har saaledes imorges klip- pet et Stykke ud af „Berlingske Tidende“, hvori der staar en Status over vor største Bank, nemlig Landmandsbanken; naar jeg taler om denne Bank, er det naturligvis min Erkjendelse, at den er meget sikker, men jeg nævner den her som et Ex- empel paa en Konkurrent til Sparekasserne. Denne Status over Banken udstyker, at denne Bank — ikke Hypothekafdelingen, men den egentlige Bank — skylder bort 39½ Million Kr., altsaa godt 39 Millioner Kr., og af denne Skyld kommer der noget over 17 Millioner paa Sparekasse- indskud, hvorimod de andre Indskud, de egentlige Bankindskud, kun ere 4½ Million Kr. Altsaa vor største Bank har i Løbet af 8 a 9 Aar taget ind, saaledes som det staar den Dag idag, 17 Mil- lioner Kr. i Sparekassindskud, medens den kun har en Krediepart derimod som Bankindskud. Nu siger jeg, at dette er et stort Exempel; andre Banker have vel ikke saadanne Forhold, men hos alle Banker, som drive Sparekasseforeretninger, er der skudt en Mængde Penge ind, som ellers ville gaa i Sparekasserne. Dengang Landmandsban- kens Privilegier vare under Behandling der i Folkethinget, talte vi allesammen om den som en Bank, og det var i den Retning, der blev givet denne Anstalt Begunstigelser. Der var Ingen, der mente, at dens væsentligste Indtægter skulde komme gjennem Sparekassvirksomhed, og saaledes har Bankvirksomheden taget en ganske anden Ret- ning end den, man ventede her fra Først af; denne Virksomhed som Sparekassindretning over- fløier hos Banken de virkelige Bankforeretninger, og det er en Feil. Derfor siger jeg, at denne Lov, som her ligger for, har den Opgave, at be- grænse Bankvirksomheden. Naar nu der spørges om, hvorvidt Udvalget har truffet det Rette ved sit Forslag, eller det ærede Mindretal i Udvalget, som har stillet det andet Forslag, siger jeg: Det er umuligt for Udvalget at stille et Forslag, der kan siges at være ens for alle Banker; thi Ud- valget kjender ikke Bankerne og kan ikke ramme Bankerne i Almindelighed paa en stikkelig Maade. Ja, jeg vil ikke stoppe Bankernes Virksomhed, men jeg vil kun have den reguleret i Forhold til Sparekasserne, og den Gæst, der kan gjøre det, er den ærede Indenrigsminister. Naar vi overlade det til ham, kan han, hver Gang han faar en Ansøgning fra en Bank, vurdere, hvorledes det bør være, uden egentlig at komme de Indskydere tillids, som ere i denne Bank — thi det er in-